

Людмила Коломієць

Старший викладач

Національний технічний університет України «КПІ»

ПРОБЛЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ.

Різні сторони самостійної діяльності студента, його самоорганізація, самокерування, самоконтроль і самостійна робота є предметом спеціальних досліджень. Здатність до самостійної діяльності при цьому як риса особистості студента стає метою всього навчально-виховного процесу.

Самостійна робота носить індивідуалізований характер. Саме в ній швидше всього можуть проявлятися мотивація, цілеспрямованість, а також самоорганізованість, самостійність, самоконтроль та інші властивості особистості.

У раціональному використанні самостійної роботи приховані значні резерви підвищення мотивації. Усне мовлення, говоріння в першу чергу, здійснюється у присутності співбесідника. Але навчання говоріння передбачає певні підготовчі стадії, які гарантують спілкування, для яких самостійна робота є найбільш адекватною формою. Щодо читання, то цей вид діяльності здійснюється, в основному, читачем наодинці із собою, тобто самостійна робота цілком йому відповідає. Аудіювання, як правило, відбувається в аудиторії, без підготовки, у присутності викладача. Тут немає місця для самостійної роботи. Проте можна пропонувати аудіотексти для самостійної роботи і вони повинні бути готовими до неї. Вказані форми самостійної роботи допустимі на всіх курсах, обсяг і характер керування нею зі сторони викладача відрізняються.

До джерел інформації, якими користуються студенти в ході самостійної роботи, належать підручник, словник, лінгвокраїнознавчі довідники. Матеріал у цих джерелах підібрано у відповідності до програми кожного курсу. До важливого джерела інформації належать тексти підручника і

додаткові тексти. При цьому потрібно прививати студентам ставлення до тексту як до авторитетного джерела, який є носієм смислової і лінгвістичної інформації.

У розробці завдань для самостійної роботи студентів береться до уваги характер навчальної діяльності студента при виконанні завдань та специфіки навчального матеріалу.

На основі цього було виділено три види завдань для самостійної роботи:

1) завдання, що спрямовують студента на роботу з запропонованим навчальним матеріалом;

2) завдання, що вимагають від студента пошуку необхідного навчального матеріалу;

3) завдання, що вимагають від студента комплексного застосування практичних знань та умінь.

Розглянемо особливості кожного з виділених видів завдань:

1. Завдання, що спрямовують студента на роботу з запропонованим навчальним матеріалом. Цей вид завдань замінює виклад нового навчального матеріалу викладачем і передбачає його самостійне опрацювання студентами. Головна мета такого завдання – довести новий навчальний матеріал до свідомості студента. Результатом самостійної роботи студента повинен стати відповідний конспект.

2. Завдання, що вимагають від студента самостійного пошуку необхідного навчального матеріалу. Завдання другого виду активізують рівень самостійної діяльності студента. Досягають цього за рахунок відповідного формулювання завдань.

Завдання цього виду орієнтують студента на вибір, усвідомлення і систематизацію навчального матеріалу, а також на самоконтроль; наводять на порівняння, висновки та узагальнення. Доцільною формою результату виконаного завдання може стати не традиційний конспект, а складена таблиця чи схема.

Різновидом завдань другого виду може стати робота з різними довідковими виданнями (словниками, енциклопедіями) – це може бути з'ясування походження та пояснення деяких термінів загальнотехнічного походження, деяких загальнотехнічних даних, що доповнюють зміст підручника тощо. Такі завдання особливо цінні тим, що сприяють інтеграції змісту навчальних предметів, а також підвищують рівень технічної грамотності та культури студентів.

3. Завдання, що вимагають від студента комплексного застосування практичних знань та умінь. Цей вид завдань передбачає виконання практичних робіт, спрямованих на закріплення вивченого раніше навчального матеріалу. Основу кожної роботи утворює конкретна практична задача, розв'язання якої потребує комплексного застосування відповідних знань та умінь.

Обсяг самостійної роботи на початковому етапі навчання невеликі. На середньому і старшому етапах навчання обсяг самостійної роботи зростає, вона здійснюється, в основному, при виконанні домашніх завдань. Тому викладачу необхідно визначити, яку самостійну роботу їм потрібно пропонувати, рекомендувати джерела інформації, до яких бажано звернутися, підбирати види зовнішнього самоконтролю, способи поєднання самостійної роботи студентів з роботою під керівництвом викладача.

Якщо самостійна робота буде проводитись систематично, вона, безперечно, сприятиме міцному засвоєнню учбового матеріалу з іноземної мови.

Література:

1. Маркова А.К. Психология усвоения языка как средства обучения. – М.: Педагогика, 1974.-239с.

2. Співак В.І. Самоконтроль студентів в іншомовній мовленнєвій діяльності: Науково-методичний посібник для студентів педагогічних вузів. – Кам'янець-Подільський державний педагогічний університет, інформаційно-видавничий відділ, 2000 – 76с.

II Міжнародна науково-практична конференція «Формула компетенції викладача»